

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการปฏิบัติตนหลังผ่าตัดระหว่างกลุ่มที่ได้รับ โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง และกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ และการฟื้นฟูสภาพหลังผ่าตัดที่องคคอดระหว่างกลุ่มที่ได้รับ โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง และกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบพฤติกรรมการปฏิบัติตนหลังผ่าตัดที่องคคอด และการฟื้นฟูสภาพหลังผ่าตัดที่องคคอด ระหว่างกลุ่มที่ได้รับ โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง และกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การผ่าตัดท้องคลอด

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มทดลอง (N=20)		กลุ่มควบคุม (N=20)		รวม (N=40)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	อายุ					
20-25	11	55.0	8	40.0	19	47.5
26-30	8	40.0	11	55.0	19	47.5
31-35	1	5.0	1	5.0	2	5.0
\bar{X} SD	25.65	3.514	26.50	3.547		
ระดับการศึกษา						
ประถมศึกษา	11	55.0	7	35.0	18	45.0
มัธยมศึกษา	7	35.0	8	40.0	15	37.5
อนุปริญญา	1	5.0	4	20.0	5	12.5
ปริญญาตรี	1	5.0	1	5.0	2	5.0
ประสบการณ์การผ่าตัด ท้องคลอด						
เคย	13	65.0	10	50.0	23	57.5
ไม่เคย	7	35.0	10	50.0	17	42.5

จากตารางที่ 1 ลักษณะของมารดาที่ผ่าตัดท้องคลอดในกลุ่มทดลองส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 20-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 55 อายุเฉลี่ย คือ 25.65 ปี ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 55.0 และส่วนใหญ่มีประสบการณ์การผ่าตัดท้องคลอด คิดเป็นร้อยละ 65 ส่วนกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 26-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 55 อายุเฉลี่ย คือ 26.50 มีระดับการศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 40 และมีประสบการณ์การผ่าตัดท้องคลอดกับ ไม่มีประสบการณ์การผ่าตัดท้องคลอด คิดเป็นร้อยละ 50 เท่ากัน

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำแนกตาม สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ และจำนวนครั้งของการตั้งครรภ์ (ต่อ)

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มทดลอง (N=20)		กลุ่มควบคุม (N=20)		รวม (N=40)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	สถานภาพสมรส					
คู่	20	100	18	90.0	38	95.0
ม่าย	-	-	1	5.0	1	2.5
แยกกันอยู่	-	-	1	5.0	1	2.5
อาชีพ						
แม่บ้าน	4	20.0	6	30.0	10	25.0
รับจ้าง	1	5.0	3	15.0	4	10.0
ค้าขาย	1	5.0	2	10.0	3	7.5
เกษตรกร	13	65.0	7	35.0	20	50.0
รับราชการ	1	5.0	1	5.0	2	5.0
อื่นๆ (ธุรกิจส่วนตัว)	-	-	1	5.0	1	2.5
รายได้						
น้อยกว่า 5,000 บาท	-	-	1	5.0	1	2.5
5,000 – 10,000 บาท	15	75.0	11	55.0	26	65.0
มากกว่า 10,000 บาท	5	25.0	8	40.0	13	32.5
จำนวนครั้งของการตั้งครรภ์						
ครั้งแรก	8	40.0	5	25.0	13	32.5
ครั้งที่ 2 ขึ้นไป	12	60.0	15	75.0	27	67.5

จากตารางที่ 2 ลักษณะของมารดาที่ผ่าตัดท้องคลอดในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสคู่ คิดเป็นร้อยละ 95 มีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 50 มีรายได้ 5,000-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 65 และมีการตั้งครรภ์ครั้งที่ 2 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 67.5

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนหลังผ่าตัดท้องคลอด และการฟื้นฟูสภาพหลังผ่าตัดท้องคลอด ระหว่างกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง และกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนหลังผ่าตัดท้องคลอด และการฟื้นฟูสภาพหลังผ่าตัดท้องคลอดของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

คะแนนพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตน หลังผ่าตัดท้องคลอด และการฟื้นฟู สภาพหลังผ่าตัดท้องคลอด	กลุ่มทดลอง		การประเมินผล	กลุ่มควบคุม		การประเมินผล	t	Sig.
	\bar{X}	SD		\bar{X}	SD			
พฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนหลัง ผ่าตัดท้องคลอด	38.65	.745	สูง	24.75	6.332	ปานกลาง	9.750*	.000
การฟื้นฟูสภาพหลังผ่าตัด ท้องคลอด	19.80	.410	ดี	18.40	.883	ดี	6.443*	.005

* $p < .05$

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนหลังผ่าตัดท้องคลอดของกลุ่มทดลองหลังได้รับโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองเท่ากับ 38.65 คะแนน อยู่ในเกณฑ์สูง ส่วนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ เท่ากับ 24.75 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อนำมาเปรียบเทียบด้วยวิธีทางสถิติ Independent t-test พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนหลังผ่าตัดท้องคลอด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการฟื้นฟูสภาพหลังผ่าตัดท้องคลอดของกลุ่มทดลองหลังได้รับโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองเท่ากับ 19.80 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ เท่ากับ 18.40 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ดีเช่นเดียวกัน แต่เมื่อนำมาเปรียบเทียบด้วยวิธีทางสถิติ Independent t-test พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการฟื้นฟูสภาพหลังผ่าตัดท้องคลอดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 แสดงเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรมการปฏิบัติตนหลังผ่าตัดท้องคลอดของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม จำแนกเป็นรายข้อ

คะแนนพฤติกรรมการปฏิบัติตนหลังผ่าตัดท้องคลอด	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		t	Sig.
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1. ท่านหายใจเข้าทางจมูกช้าๆลึกๆ ให้เต็มที่ และหายใจออกยาวๆหลังผ่าตัดคลอด	3.00	.000	2.35	.587	4.951*	.000
2. ขณะหายใจเข้าท่านรับรู้ว่าการทรวงอกยกตัวขึ้นแต่ไหล่ทั้งสองข้างอยู่ในระดับเดิม	2.90	.308	2.15	.745	4.160*	.001
3. ท่านไอโดยวิธีการหายใจเข้าออกถี่ๆประมาณ 2-3 ครั้ง และครั้งสุดท้าย หายใจเข้าลึกๆ กลั้นไว้ นับ 1-3	3.00	.000	1.75	.786	7.109*	.000
4. ท่านไอเพื่อขับเสมหะออกได้	2.90	.308	1.40	.681	8.981*	.000
5. ระหว่างไอท่านใช้มือหรือหมอนประคองบริเวณแผลผ่าตัดบริเวณหน้าท้องไว้	3.00	.000	2.35	.489	5.940*	.000
6. ท่านออกกำลังกายขาทั้ง 2 ข้าง โดยการกระดกข้อเท้าขึ้นและลง	3.00	.000	2.00	.649	6.892*	.001
7. ท่านออกกำลังกายขาทั้ง 2 ข้าง โดยหมุนข้อเท้าตามเข็มนาฬิกา	3.00	.000	1.45	.759	9.131*	.000
8. ท่านออกกำลังกายขาทั้ง 2 ข้าง โดยการเกร็งกล้ามเนื้อต้นขา ยกขาขึ้นในลักษณะเหยียดขาตรง งอเข่า และวางขาลง	2.95	.244	1.45	.759	8.467*	.000
9. ท่านลุกนั่งบนเตียงได้ใน 48 ชั่วโมงหลังผ่าตัดคลอด	3.00	.000	2.30	.470	6.658*	.000
10. ท่านยืนข้างเตียงก่อนที่จะถูกเดินหลังผ่าตัดคลอด	3.00	.000	2.60	.503	3.559*	.000
11. ท่านใช้การหายใจเข้าทางจมูกถี่ๆ ช้าๆ และค่อยๆผ่อนลมหายใจออก เพื่อบรรเทาอาการปวด	3.00	.000	1.85	.813	6.328*	.000
12. ท่านใช้การลูบเบาๆบริเวณที่ปวด เพื่อบรรเทาอาการปวด	3.00	.000	1.80	.834	6.439*	.000
13. ท่านใช้การเพ่งจุดสนใจ เมื่อมีอาการปวด	2.90	.308	1.30	.657	9.863*	.011

*p < .05

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการปฏิบัติตนหลังผ่าตัดท้องคลอดรายข้อ อยู่ในระดับสูง ส่วนกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการปฏิบัติตนหลังผ่าตัดท้องคลอดรายข้อ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเมื่อเมื่อนำมาเปรียบเทียบด้วยวิธีทางสถิติ Independent t-test พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการปฏิบัติตนหลังผ่าตัดท้องคลอดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 แสดงแสดงเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการฟื้นฟูสภาพ หลังผ่าตัดท้องคลอดของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำแนกเป็นรายชื่อ

คะแนนการฟื้นฟูสภาพหลังผ่าตัดคลอด	กลุ่ม ทดลอง		กลุ่ม ควบคุม		t	Sig.
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
	1.มีอุณหภูมิร่างกายสูงตั้งแต่ 38 องศาเซลเซียสขึ้นไป หลัง 48 ชั่วโมงติดต่อกัน 2 วัน	2.00	.000	2.00		
2.แผลบวม ช้ำเลือด มีสิ่งคัดหลั่ง เช่นหนอง	2.00	.000	2.00	.000		
3.แผลแยก	2.00	.000	2.00	.000		
4.กลืนได้	2.00	.000	1.74	.452	2.603*	.000
5.อาเจียน	2.00	.000	2.00	.000		
6.แน่นอึดอัดท้อง	2.00	.000	1.21	.419	8.432*	.000
7.ไม่เรอ	2.00	.000	2.00	.000		
8.ไม่ผายลม	2.00	.000	1.95	.229	1.027*	.036
9.จากการตรวจร่างกาย เคาะผนังหน้าท้อง ได้เสียงโปร่ง มากกว่าปกติ	2.00	.000	2.00	.000		
10.ยังไม่ถ่ายอุจจาระ	1.80	.410	1.42	.507	2.571*	.008

* p < .05

จากตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนการฟื้นฟูสภาพหลังผ่าตัดท้องคลอดรายชื่ออยู่ในระดับดี คือ คะแนนค่าเฉลี่ยรายชื่อ เท่ากับ 2.00 จำนวน 9 ข้อ มีเพียงข้อ 10 ยังไม่ถ่ายอุจจาระ ที่มีคะแนนค่าเฉลี่ยรายชื่อ เท่ากับ 1.80 ส่วนกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนการฟื้นฟูสภาพหลังผ่าตัดท้องคลอดรายชื่อ อยู่ในระดับดี คือ คะแนนค่าเฉลี่ยรายชื่อ เท่ากับ 2.00 จำนวน 6 ข้อ มีข้อ 4, 6, 8 และ 10 ที่มีคะแนนค่าเฉลี่ยรายชื่อ เท่ากับ 1.74, 1.21, 1.95 และ 1.42 ตามลำดับ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบด้วยวิธีทางสถิติ Independent t-test พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการฟื้นฟูสภาพหลังผ่าตัดท้องคลอดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05